

FM: Latvijas preču eksports turpina strauju izaugsmi, pateicoties Latvijas eksportētāju konkurētspējai

Publicēts: 09.09.2021.

[Jaunumi](#)

Pateicoties labvēlīgai ārējai videi, Latvijas preču eksports turpina uzrādīt strauju izaugsmi. Preču eksporta vērtība šā gada jūlijā palielinājās par 25,5% salīdzinājumā ar 2020.gada jūliju, tādējādi sasniedzot 1328 milj. eiro. No vienas puses var apgalvot, ka spēcīgu preču eksporta pieaugumu noteica zemā bāze pērnajā gadā, kad pandēmijas dēļ saruka globālie tirdzniecības apjomi. Tomēr, ja preču eksporta vērtību salīdzina ar 2019.gada jūliju, tad arī šajā gadījumā būs fiksēts straujš kāpums – 26,2%. Līdzvērtīgs pieaugums būs vērojams, ja salīdzina arī ar 2019.gada vidējo vērtību. Tas nozīmē, ka Covid-19 pandēmija neradīja strukturālas problēmas eksportējošajās nozarēs un, atjaunojoties pasaules pieprasījumam, Latvijas eksportētāji spēja ātri un veiksmīgi iekļauties pasaules tirdzniecības plūsmās.

Preču eksporta pieaugums šā gada jūlijā bija nedaudz zemāks nekā iepriekšējos mēnešos, kad eksporta kāpums pārsniedza 30%. Tomēr salīdzinājumā ar jūniju, eksporta vērtība palielinājās vēl par 2,3%, kas liecina par eksporta attīstību. Jāsecina, ka strauja eksporta izaugsme turpinās sesto mēnesi pēc kārtas, un šā gada pirmajos septiņos mēnešos Latvijas preču eksporta vērtība bija par 21,2% augstāka nekā iepriekšējā gada attiecīgajā laika periodā. Jāatzīmē, ka visās ES dalībvalstīs, izņemot Kipru un Luksemburgu, pašreiz vērojama strauja preču eksporta izaugsme. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka Latvija 2020.gadā bija viena no tām dažām ES valstīm, kurās pat pandēmijas ierobežojumu apstākļos spēja nedaudz kāpināt eksporta vērtību. Tas apliecina Latvijas eksportētāju konkurētspēju, spēju attīstīties sarežģītajos pandēmijas apstākļos un izmantot iespējas pasaules tirdzniecības atjaunošanās laikā.

Līdzīgi kā iepriekšējos mēnešos arī jūlijā būtiskākais devums eksporta pieaugumā bija lielākajai Latvijas eksporta preču grupai – kokam un koka izstrādājumiem, kas nodrošināja gandrīz pusi no kopējā eksporta kāpuma, salīdzinājumā ar pērnā gada jūliju pieaugot par 63,2%. Arī pēc izstāšanās no Eiropas Savienības Lielbritānija ir saglabājusies kā lielākais Latvijas koksnes eksporta tirgus, un eksporta vērtība uz šo valsti ir strauji augusi, jūlijā salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo mēnesi palielinoties par 144%, nodrošinot vairāk nekā pusi no šīs preču eksporta grupas kāpuma. Analizējot datus pa preču veidiem, jāsecina, ka straujo koksnes eksporta kāpumu uz Apvienoto Karalisti noteica garumā sazāgētie kokmateriāli un koksnes granulas. Straujš koksnes un koka izstrādājumu eksports šā gada jūlijā bija fiksēts arī uz Lietuvu, Vāciju, Nīderlandi, Zviedriju, ASV.

Preču eksports šā gada jūlijā ir palielinājies visās lielākajās preču grupās, izņemot elektroierīču un elektroiekārtu eksportu. Kopā ar koksni arī strauji palielinājies minerālproduktu, kā arī metālu un to izstrādājumu eksports, attiecīgi par 83,4% un 58,3% gada izteiksmē. Jāatzīmē, ka preču eksporta kāpumu veicina arī izejvielu cenu pieaugums. To ietekmē pasaules ekonomikas atkopšanās, kā arī ieviestie ierobežojumi koronovīrusa izplatības mazināšanai, kas negatīvi ietekmēja ražošanas jaudas un piegādes ātrumu. Tādējādi, piedāvājums atkopjas lēnāk nekā pieprasījums, radot cenu spiedienu atsevišķās nozarēs. Kopš gada sākuma, pasaules biržās strauji pieauga naftas, koksnes, metālu un citu izejvielu cenas. Tas ir atspoguļojies arī Latvijas ražotāju un eksporta vienības cenās. Pašreiz ir pieejami dati par pirmo pusgadu, un pirmajos sešos mēnešos eksporta vienības cena koksnei un naftas produktiem ir palielinājusies par 24%, bet metāliem par 25%.

Ekonomikas konfidence Eiropas Savienībā jeb lielākajam Latvijas tirdzniecības partnerim pēc nepārtraukta sešu mēnešu pieauguma š.g. augustā nedaudz ir samazinājusies. Tomēr konfidences līmenis joprojām būtiski pārsniedz 100 punktu robežu un liecina, ka uzņēmēji un patērētāji ir pozitīvi noskaņoti attiecībā uz turpmāko ekonomisko attīstību. Sagaidāms, ka arī turpmākajos mēnešos būs augsti Latvijas preču eksporta pieauguma tempi, lai arī tie kļūs nedaudz zemāki nekā pašreiz, jo pakāpeniski izzudīs pagājušā gada Covid krīzes bāzes efekti un cenu pieauguma spiediens. Situācija ārējos tirgos saglabājas Latvijas preču eksportam labvēlīga, pasaules un Eiropas valstu ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās, mazinoties Covid ierobežojumiem, notiek pat straujākos tempos nekā sākotnēji sagaidīts.

Svarīgi arī atzīmēt preču importa dinamiku. Importa pieauguma temps kopš šā gada aprīļa pārsniedz eksporta kāpumu. Tā, šā gada jūlijā importa vērtība palielinājās par 28,1% gada griezumā un pirmajos septiņos mēnešos par 25,6% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn. Straujš importa pieaugums pēdējos mēnešos liecina par Latvijas ekonomikas atkopšanos. Palielinoties iekšējam patēriņam un aktivizējoties būvniecībai, pieprasījums pēc patēriņa un kapitāla precēm arī pieaug, tādējādi tas veicina importu.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-latvijas-precu-eksports-turpina-strauju-izaugsmi-pateicoties-latvijas-eksportetaju-konkuretspejai>